

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0028
(mr. L. van Berkum, voorzitter, mr. dr. S.O.H. Bakkerus, mr. dr. M.D.H. Nelemans,
leden en mr. F. Faes, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 27 mei 2021
Ingediend door : De consument
Tegen : ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak : 17 januari 2022
Aard uitspraak : Bindend advies
Uitkomst : Vordering afgewezen
Bijlage : Relevante bepalingen uit de voorwaarden en wet- en regelgeving

Samenvatting

De consument woont op Bonaire en houdt bij de bank een Nederlandse betaalrekening aan. De consument heeft geklaagd over de buitenlandopslag die de bank op haar betaalrekening heeft ingevoerd. De commissie is van oordeel dat er geen sprake is van een onredelijk bezwaarlijk of oneerlijk beding. De tariefwijziging is evenmin naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. De procedure

- 1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument woont op Bonaire. Zij houdt een betaalrekening aan bij de bank. De overeenkomst tussen partijen wordt onder meer beheerst door de Voorwaarden Betaaldiensten Particulieren (hierna de voorwaarden). Het relevante artikel uit de voorwaarden is opgenomen in de bijlage bij de uitspraak.

- 2.2 Op 14 april 2021 heeft de bank de consument per brief bericht dat zij vanaf 1 juli 2021 naast het reguliere tarief een buitenlandopslag ter hoogte van € 15,- per maand in rekening gaat brengen voor de betaalrekening.

De klacht en vordering

- 2.3 De commissie begrijpt dat consument vordert dat de buitenlandopslag niet in rekening mag worden gebracht en dat de betaalde buitenlandopslag aan haar terugbetaald moet worden, althans voor de periode van een jaar en zij begroot haar schade aldus op € 180,- (12 x € 15,-). Maar als de bank de buitenlandopslag in rekening mag brengen dan moet die in het geval van de consument worden beperkt tot een bedrag van € 25,- per jaar.
- 2.4 Aan deze vorderingen legt de consument het volgende ten grondslag:
- Het is onredelijk dat de bank een maandelijkse opslag van € 15,- in rekening brengt omdat zij op Bonaire woont. De consument heeft in dit kader gesteld dat Bonaire een bijzondere gemeente is van Nederland en dat het daarom onredelijk is dat zij 'anders' wordt behandeld dan een Nederlander.
 - De verhoging is onredelijk hoog. De bank voert geen enkel argument aan waarom de buitenlandopslag zo hoog moet zijn. Op de betaalrekening van de consument staat een bedrag van € 200,-. De in rekening te brengen buitenlandopslag is disproportioneel gezien het saldo van de betaalrekening. De bank zou voor de hoogte van de buitenlandopslag een staffel moeten hanteren.
 - De consument heeft de betaalrekening nodig om een verjaardagskaart of een cadeautje te bestellen voor vrienden en familie in Nederland en om haar google-applicaties te voldoen met haar Nederlandse Visa-creditcard en die dan te betalen met de betaalrekening.

3. De beoordeling

- 3.1 De commissie dient de vraag te beantwoorden of de bank een buitenlandopslag van € 15,- per maand aan de consument in rekening mag brengen.
- 3.2 De bank beroept zich voor de buitenlandopslag op artikel 13.1 van de voorwaarden. De commissie leidt uit de klacht van de consument af dat zij de stelling inneemt dat artikel 13.1 van de voorwaarden oneerlijk en/of onredelijk bezwarend is. De commissie zal daarom hier eerst over oordelen.

Is sprake van een oneerlijk en/of onredelijk bezwarend beding?

- 3.3 Het is een bank niet toegestaan in zijn voorwaarden een bepaling op te nemen die gekwalificeerd kan worden als een oneerlijk beding, zoals bedoeld in de Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten.

Op grond van artikel 3 lid 1 Richtlijn 93/13/EEG wordt een beding in een overeenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, als oneerlijk beschouwd indien het, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort. Artikel 4 lid 1 Richtlijn 93/13/EEG bepaalt dat voor de beoordeling van het oneerlijke karakter van een beding in een overeenkomst alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, alsmede alle andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten, in aanmerking worden genomen, rekening houdend met de aard van de goederen of diensten waarop de overeenkomst betrekking heeft. Wanneer het beding oneerlijk en/of onredelijk bezwarend wordt geacht, is deze vernietigbaar op grond van artikel 6:233 sub a van het Burgerlijk Wetboek (hierna BW).

- 3.4 Daaraan gaat de vraag vooraf of artikel 13.1 van de voorwaarden een kernbeding inhoudt als bedoeld in art. 4 lid 2 Richtlijn 93/13/EEG en art. 6:231, aanhef en onder a BW, zodat het beding om die reden in beginsel is uitgezonderd van een beoordeling op oneerlijkheid. De commissie is van oordeel dat niet gebleken is dat artikel 13.1 van de voorwaarden een kernbeding is dat van zo wezenlijke betekenis is dat de overeenkomst zonder dit beding niet tot stand zou zijn gekomen of dat zonder dit beding niet van wilsovereenstemming omtrent het wezen van de overeenkomst sprake zou zijn.
- 3.5 Uit de blauwe lijst bij de Richtlijn 93/13/EEG volgt dat een beding dat tot doel of tot gevolg heeft de verkoper te machtigen om zonder geldige, in de overeenkomst vermelde reden eenzijdig de voorwaarden van de overeenkomst te wijzigen als oneerlijk kan worden aangemerkt. Uit het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden van 16 juli 2019¹ volgt dat of het beding ook daadwerkelijk oneerlijk is, ook afhangt van de overige omstandigheden van het geval, waaronder of de voorgenomen wijziging zo spoedig mogelijk aan de consument kenbaar wordt gemaakt, of de consument vrij is de overeenkomst onmiddellijk op te zeggen en of het voor hem daadwerkelijk mogelijk was (en is) om de overeenkomst onmiddellijk te beëindigen en bij een andere aanbieder een overeenkomst te sluiten.
- 3.6 In artikel 13.1 van de voorwaarden staat dat de bank de Voorwaarden Betaaldiensten en het Informatieblad Betaaldiensten kan wijzigen en aanvullen. Weliswaar worden geen concrete voorbeelden daarvan genoemd in de bepaling, maar is wel bepaald dat de wijziging twee maanden voor ingangsdatum moet worden gecommuniceerd aan de consument, waardoor de consument de mogelijkheid heeft om voordat de wijziging ingaat de overeenkomst op te zeggen.

¹ Hof Arnhem-Leeuwarden van 16 juli 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:5877 (te vinden op www.rechtspraak.nl) en GC Kifid 2019-894 (te vinden op www.kifid.nl).

Gesteld noch gebleken is dat het niet mogelijk is voor consument om binnen deze twee maanden bij een andere bank een betaalrekening te openen. Dit leidt tot de conclusie dat door artikel 13.1 van de voorwaarden het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van partijen niet aanzienlijk ten nadele van de consument wordt verstoord. De commissie is daarom van oordeel dat artikel 13.1 van de voorwaarden niet oneerlijk noch onredelijk bezwarend is en dat dit artikel tussen partijen dus van toepassing is.

Mocht de bank de buitenlandopslag in rekening brengen?

- 3.7 Omdat vast is komen te staan dat artikel 13.1 van de voorwaarden van toepassing is, komt de commissie aan de vraag toe of de bank de buitenlandopslag aan de consument in rekening mocht brengen zoals zij heeft gedaan.
- 3.8 Een tussen partijen geldende regel is volgens artikel 6:248 lid 2 BW niet van toepassing, als dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De consument stelt dat dit het geval is. Gelet op de formulering van dit artikel dient de commissie echter de nodige terughoudendheid te hanteren bij de beoordeling of een geldende regel tussen partijen op deze grond niet van toepassing is.²
- 3.9 De commissie is van oordeel dat de tariefwijziging van de bank niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar geacht kan worden. De bank heeft toegelicht dat sprake is van stijgende kosten om aan de steeds strenger wordende lokale en internationale wet- en regeling te voldoen. Voor non-resident klanten zijn deze kosten gemiddeld hoger en zeker in landen waar de bank niet gevestigd is of geen activiteiten heeft, aldus de bank. De bank heeft aangevoerd dat zij genoodzaakt is om deze hogere kosten nu (deels) aan de non-resident klanten door te berekenen en niet langer aan alle klanten.
- 3.10 De commissie is van oordeel dat de consument tegenover de onderbouwing van de bank niet voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat deze concrete wijziging naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De hoogte van de buitenlandtoeslag komt de commissie niet buitensporig voor. Dat sprake is van een verhoging die vrijwel gelijk is aan het saldo dat de consument op de betaalrekening aanhoudt, zoals de consument stelt, brengt niet met zich dat de buitenlandopslag in dit geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Verder is gesteld noch gebleken dat de consument niet een betaalrekening zonder deze kosten bij een andere bank kan afsluiten, waarmee zij ook Nederlandse bankzaken kan regelen.

² Zie uitspraak GC Kifid 2021-0151 en 2021-0218.

- 3.11 De consument heeft tot slot aangevoerd dat het niet redelijk is dat zij ‘anders’ wordt behandeld dan andere Nederlanders omdat zij op Bonaire woont, terwijl Bonaire een bijzondere gemeente is van Nederland. Bonaire ligt echter niet in de Europese Unie. De commissie volgt de bank dan ook in haar verweer, dat Bonaire, Sint Eustatius en Saba ten opzichte van de Europese Unie de status hebben van landen en gebieden overzee, waardoor EU-wetgeving ten aanzien van de bankrelatie met de consument niet geldt voor deze eilanden. De rechtspositie van Bonaire is dus een andere dan die van Nederland. De bank behandelt om deze reden de consument dan ook terecht anders dan Nederlanders die in Nederland (gelegen binnen de Europese Unie) wonen.
- 3.12 Op grond van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de bank de buitenlandopslag van € 15,- per maand aan de consument in rekening mag brengen. De klacht van de consument is ongegrond en haar vordering zal daarom worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit de voorwaarden en de wet- en regelgeving

Voorwaarden Betaaldiensten Particulieren

13. Wijziging/beëindiging

13.1. Kan de bank de voorwaarden wijzigen? De bank kan de Voorwaarden Betaaldiensten en het Informatieblad Betaaldiensten wijzigen en aanvullen. Als de bank dat doet, laat de bank u dat minimaal twee maanden van tevoren weten. De wijziging en aanvulling gaan voor u gelden tenzij u de betaaldiensten opzegt en het gebruik ervan beëindigt voordat de wijziging ingaat.

Wetsartikelen

Artikel 6:231 Burgerlijk Wetboek

- a. algemene voorwaarden: een of meer bedingen die zijn opgesteld teneinde in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen, met uitzondering van bedingen die de kern van de prestaties aangeven, voor zover deze laatstgenoemde bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd;
- b. gebruiker: degene die algemene voorwaarden in een overeenkomst gebruikt;
- c. wederpartij: degene die door ondertekening van een geschrift of op andere wijze de gelding van algemene voorwaarden heeft aanvaard.

Artikel 6:233 Burgerlijk Wetboek

Een beding in algemene voorwaarden is vernietigbaar

- a. indien het, gelet op de aard en de overige inhoud van de overeenkomst, de wijze waarop de voorwaarden zijn tot stand gekomen, de wederzijds kenbare belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval, onredelijk bezwarend is voor de wederpartij; of
- b. indien de gebruiker aan de wederpartij niet een redelijke mogelijkheid heeft geboden om van de algemene voorwaarden kennis te nemen.

Artikel 6:248 Burgerlijk Wetboek

1. Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen overeengekomen rechtsgevolgen, maar ook die welke, naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien.
2. Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn